

Ing. Jan Sára

Ing. Jan Sára se narodil v Mladé Boleslavi, kde žil s rodiči až do maturity. Již v raném dětství u něj matka pozorovala zjevný vztah k hudbě. Janova nadání si všiml učitel hry na violoncello Vladislav Dlask (pozdější ředitel Experimentální hudební školy Praha – Voršilská) a pod jeho náročným vedením v místní Lidové škole umění se plně projevilo Janovo nadání. Ve 13 letech mu učitel navrhoval studium na konzervatoři. Jan ale po krátkém rozmýšlení dospěl k zásadnímu rozhodnutí: *„Raději zůstanu výborným amatérem než průměrným profesionálem.“*

Poté co do vedení Lidové školy umění v Mladé Boleslavi nastoupil houslista Josef Novák, změnila se koncepce pedagogické přípravy mladých hudebníků s důrazem na souborovou hru. S žákovským komorním orchestrem se v roce 1971 stal absolutním vítězem Evropského soutěžního festivalu v Neerpeltu (Belgie) a v roce 1973 úspěšně reprezentoval Československo i na Světovém festivalu hudební mládeže v Londýně. Vedle klasické hudby objevoval Jan Sára i country, jazzrock či taneční jazz. Při studiu Střední průmyslové školy v Mladé Boleslavi hrál na kytaru v jedné z nejlepších country skupin ve Středočeském kraji.

Po maturitě odešel do Brna studovat výpočetní techniku na Vojenskou akademii Antonína Zápotockého (dnes Univerzita obrany). Ani tady se neobešel bez hudby. Stal se členem Smíšeného pěveckého sboru VAAZ a dočasně sbor i vedl. Od nově příchozího sbormistra Aloise Veselého (sbormistr tehdy světově uznávaného Sboru moravských učitelek) se učil vedení sboru a získal základy pokročilejší harmonizace a aranžování skladeb.

Po absolvování akademie plnil jako profesionální voják několik let závazek vůči armádě, pak se ale s rodinou odstěhoval na jižní Moravu do Brankovic. V Kyjově inicioval založení dětského kvarteta a pomáhal s jeho řízením. Kvalita tělesa stoupala a začátkem roku 1995 při něm vznikl Kyjovský komorní orchestr. I toto těleso si pod vedením Jana Sárze brzy vydobylo pověst velmi kvalitního neprofesionálního souboru, rychle si získalo široké publikum, dostalo se do povědomí Kyjovska a Bučovic.

V roce 1995 také začal učit na Gymnáziu Bučovice, kde okamžitě založil malý komorní soubor, s nímž se zúčastnil řady festivalů. Díky seznámení s paní Blankou Čechovou, pracovnící NIPOS, se v něm naplno projevilo nejen hudební, ale i organizační nadání. V roce 2003 se díky němu poprvé uskutečnila jedna z etap Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles (NFKST) v Jihomoravském kraji. Od roku 2005 se stal členem Odborné rady pro neprofesionální komorní a symfonickou hudbu NIPOS a od téhož roku se jihomoravská etapa stala nedílnou součástí NFKST. Organizační schopnosti prokazuje do současnosti i ve spolupráci s MK ČR. Již krátce po účinkování na NFKST se aktivně zapojil do práce v různých komisích, od roku 2010 je předsedou Asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles a členem Výboru Evropské orchestrální federace, dvě volební období byl členem představenstva České hudební rady. Byl aktivním členem pracovní skupiny MK ČR pro dobrovolnictví v kultuře.

Jan Sára dále organizoval pět ročníků Bienále flétnových souborů v Boskovicích a Bučovicích, v roce 2015 připravil rozsáhlý projekt „Jakub Jan Ryba nebyl jen Hej, mistře“ zahrnující šest koncertů v Jihomoravském kraji a na Vysočině.

Svou odbornou péčí neomezoval jen na Kyjovský komorní orchestr (později přejmenovaný na Komorní orchestr Arthura Nikische). Po dobu šestnácti let byl také sbormistrem Chrámového sboru ve Tvarožné,

a kromě toho se ochotně a obětavě věnoval i individuální práci s mladými zájemci o hru na smyčcové nástroje.

Kvalita práce Jana Sáraze se dlouhou dobu odráží v respektu mezi neprofesionály, ale vysoce je hodnocena i řadou profesionálních autorit. Má osobní zásluhu na zviditelnění komorní hudby na Bučovicku a Kyjovsku, propaguje tento žánr mezi mladými lidmi (provedeno několik výchovných koncertů), řada z nich si našla cestu do koncertních sálů. V osobě Jana Sáraze se pojí neprofesionální muzikant a organizátor hudebního života.

Příznačné je, že Ing. Jan Sáráz byl letos na udělení Ceny MK navržen hned dvakrát. První nominaci, z níž tento medailon vychází, podal NIPOS. Druhá nominace přišla z Vyškovska, regionu jeho působení, a doprovodil ji sběrný arch s desítkami podpisů na podporu nominace. Ačkoli návrh neměl všechny předepsané náležitosti, stojí za to z něj citovat:

„Řada lidí o Janu Sárázovi říká: ‚Kde se objeví na víc než 10 minut, tam vznikne nějaké hudební těleso.‘ Profesionální muzikanti, kteří poznali jeho práci, říkají, že je to ‚neprofesionál s profesionálním přístupem‘. A lidé, s kterými pracoval, říkají: ‚Chceš se něco naučit? Běž za Sárázem.‘“